

# VEČERNI LIST

Cene po pošti:

za celo leto . K 84.—

za pol leta . K 42.—

za četrt leta . K 21.—

za 1 mesec . . K 7.—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12.—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

## Bodoča revolucija.

Marsikdo temu naslovu ne bo prav verjel. Res je čudno, po prestani krvavi vojski, govoriti o revoluciji. Človek bi mislil, da je teklo dovolj človeške krvi in da si vse človeštvo želi trajnega miru, dela in reda. Toda temu vendar ni tako. Ljudje, ki pripravljajo bodoči komunistični prevrat so zelo pridno na delu. Poslužujejo se vseh sredstev v dosegu tega namena.

Komunistične in soc. demokratične organizacije delavstva, služijo v prvem redu tej misli. Boj v kolikor ga vodijo za zboljšanje delavskih razmer je samo vaba v pašti. — Špeh ki ga nastavljajo lahkovernim miškam, da jih temložje love za bodočo komunistično armado.

Odkar je Karel Marx v Londonu izdal komunistični manifest, in pozval proletarce celega sveta na skupno organizacijo, je pričelo po celem svetu isto gibanje. Komunisti, ali kakor so se do sedaj nazivali: socialni demokratje, so se organizirali v delavska izobraževalna in podobna društva, ter so tajinstveno razširjali nauke revolucije. Policija je strogo zasledovala njihovo delovanje in jih čestokrat raztirala in pozarjala. Ravno to je pa vplivalo, da so dobila njihova društva neko tajinstveno privlačno silo, ki je zelo vplivala na nezadovoljne ljudi.

Komunistično časopisje je ves čas obstajalo, storilo ogromno prevratnega dela. Zasejalo je sovraštvo med stanovci, kazalo krivice, ki jih je zadajal kapitalizem in njegove vlade delavskemu ljudstvu. Odpravilo je delavski stan krščanstvu s tem, da je trdilo, da krščanstvo podpira kapitalistični red. Vse to je okrepilo revolucionarni pokret komunizma.

V naših zemljah komunizem dolgo ni imel nikakega resnega nasprotnika, ki bi mu bil stopil nasproti organiziran.

Kapitalistična družba je živel veselo življenje in se ji je pokret komunizma zdel, v kolikor je zaznala zanj, le smešna šala. Delavstvo je padalo v čimdalje večjo ske dolžnosti. Zakonodajca je poznala le delavskih razmer, je udušila policija z brutalno je v kapitalistični družbi pobledele, ker je kapitalizem zavrgel njemu neljubo krščanstvo. Vsed tega je imela komunistična organizacija prosto pot.

Danes je komunistična organizacija že dokaj močna in se pripravlja na nasilen in krvavi prevrat. Sedanj čas, razoran po krnanamene zelo primeren. Zato je nevarnost tem večja.

Zdi se kakor, da bi te nevarnosti ne bilo mogoče odvrniti in da je ni sile, ki bi to zmogla. Temu pa ni tako, take misli mor imeti samo oni, ki ne poznata sile krščanstva.

Edino krščanstvo more preprečiti krin urediti socialne razmere v krščanskem bolno družbo.

Kedor hoče preprečiti socialno revolucijo, naj stopi v vrste bojevnikov za socialno pravičnost in naj skuša delati na to, zakon človeškega dostojanstva in pomen dela, ter delo samo zopet veljavo, katero je uničil brezbožni kapitalizem in katero tudi brezbožni komunizem nazaj dati ne more.

Na razpolago je dvoje: Krščanstvo ali pa komunistična svetovna revolucija.

Volite!

**SVICA BO GLASovala O PRISTOPU K ZVEZI NARODOV.**

LDU Bern, 10. maja. (Dun. KU) Švicarska brzojavna agencija javlja: Dne 10. maja se vrši v Švici ljudsko glasovanje o pristopu Švice k zvezi narodov. Ze več tednov se zelo agitira za ali proti pristopu. Včeraj so bili po vsej državi velika ljudska zborovanja, na katerih so člani zveznega sveta na različnih krajih govorili za pristop.

## Obsojen socialno-demokratski teror.

Ljubljana, 11. maja. Graški listi prinašajo poročilo, kako je bil pred delavskim razsodiščem razkrinkan in obsojen socialdemokratski teror napram kršč. socialnim delavcem. Ta dogodek osvetljuje, kako se socialna demokracija drži na vrhu le še s pomočjo nasilja in da je njeno orožje bodisi pri nas kakortudi drugod — povsod le teror. Poročilo graških listov se glasi:

Na zaži Glasinger v Gußwerku so socialni demokrati prisilili vse delavstvo, da se je organiziralo pri njih. Odločno sta se uprta le dva zavedna krščanska socialisti. Vsed tega je socialnodemokratični obratni svet, ki mora po zakonu braniti delavce, ki se iz političnih razlogov odpuste — izsilil od podjetja, da je ta dva delavca od-

pustilo. Delavca pa nista bila mevži in sta se pritožila na razsodišče (Einigungsamt) v Leobnu. Sedaj so začeli socialni demokrati stvar zavijati, češ da sta odpuščenca žalila socialnodemokratično organizacijo. Razsodišče je uvedlo dokazilno postopanje, ki pa ni spravilo na dan proti krščanskima socialistoma niti najmanjše krivde. Razsodišče — ki je topot prvič poslovalo — je odločilo, da mora podjetje odpustiti delavca zopet sprejeti, a obratni svet da mora ščititi pravice teh dveh delavcev. Začetkom razprave je predsednik ostro zavrnil poizkus socialnodemokratičnega obratnega sveta, da bi v svoj prid vplival na razsodišče. Vsa ta dejstva kriče!

## Zakaj je tekla kri na Zaloški cesti?

Ljubljana, 10. maja. Od strani, ki je poučena o dogodkih v soc. demokratskem taboru, smo prejeli poročilo o dogodkih na predvečer nesreče na Zaloški cesti. Poročilo slove: Na petek zvečer je komunistična strokovna komisija razpravljala o predlogu, da se vztraja na sobotnem zbiranju pri remizi električne cestne železnice. Treznejši člani komisije so opozarjali na okolnost, da se zborovanje ne bo mirno končalo in da se je bati, da bo tekla kri. Proti treznejšim elementom sta z vso silo

in vehemenco nastopila urednik Golouh in tajnik Petrič, katera sta povdarjala, da se zbiranje pri remizi mora izvesti brezpogojno, da je vseeno, če tudi teče kri, ker da se mora napasti deželna vlada in da bodo komunisti v tem boju gotovo zmagali in si osvojili v boju vlado in s tem bo vse. Izsilila sta s svojim nastopom, da je potegnila večina strokovne komisije z njima. Posledice so bile nato zapeljane žrtve, katere so s svojo krvjo pordečile zemljo na Zaloški cesti.

## Poljaki zasedli Kijev.

LDU Varšava, 10. maja. (Dun. KU — Brezlično) Poročilo s fronte od 9. maja: Naše konjenišvo je dne 7. maja, naša in ukrajinska pehota pa dne 8. maja zasedla Kijev. Prebivalstvo brez razlike slojev je sprejelo vojake z nepopisnim veseljem.

Boljševiki so razstrelili most in obstreljevali Kijev. Naše čete so dne 9. maja prekoračile Dnjeper in osvojile mostišče na levem bregu. V Polesju je sovražni odpor razbit.

### PROTI KOMUNISTOM.

LDU Budimpešta, 10. maja. (Dun. KU) Kakor poročajo listi, se je danes v Jasz-Berejnju pričela velika obravnava proti 120 obtoženim boljševikom. Predmet obtožbe je komunistični veleshod, ki je bil dne 12. junija lani v Szolnoku; po tem shodu so nastali med delom poslušalcev in rdečimi vojaki prepiri in vojaki so rabili orožje, usmrtili 11 oseb in jih ranili 27. Obtožba se glasi na zločin umora oziroma na upor.

### OBSOJENI ČASTNIŠKI ZASTOPNIKI NA GRŠKEM.

LDU Atene, 10. maja. (Dun. KU — Havas) V soboto je bila izrečena sodba, nanašajoča se na zaroto reakcionarnih častnikov v svrhu strmoglavljenja obstoječega režima in umora Venzelosa. Obsojeni so bili general Dibritis, kolovodja zarote in trije drugi častniki na dosmrtno ječo, 15 častnikov pa na 15 do 20 letno ječo.

### STAVKE NA FRANCOŠKEM.

LDU Pariz, 10. maja. (Dun. KU) V Marseilleu in Saint Etienneu je bila danes sklenjena splošna stavka. V Lyonu so jeli stavkati cestni železničarji.

### SOCIALISTIČNI OBHODI NA DUNAJU.

LDU Dunaj, 10. maja. (Dun. KU) Današnja demonstracija socialnodemokratične stranke, ki se je priredila s parolo »Ven z oddajo premoženja«, proti domači in mednarodni reakciji ter za komunalizacijo dunajske policije, je potekla popolnoma mirno. Manifestacija se je vršila na Ringstrasse, po kateri je korakalo več tisoč ljudi v deseterostopih mimo policijskega poslopja in parlamenta. V obhodu so bili zastopani vsi poklici. Na zborovanjih pod milim nebom, ki so se vršila pred koncem manifestacije, je govorilo več govornikov, ki so razložili namen manifestacije. Ob enem se je vršila manifestacija komunistov, za katero so izdali socialnodemokratični voditelji geslo, naj se prezre. Tudi ta manifestacija je potekla brez incidenta, ker so komunisti počakali, dokler ni socialnodemokratični obhod odkorakal. Na trgu pred mestnim domom je bilo zbranih približno 6000 komunistov. Komunistični voditelji so v svojih govorih ljuto napadali državne kancelarja dr. Rennerja, strokovne organizacije in krščanske socialce.

Vsi govorniki so izražali svojo simpatijo za sovjetsko Rusijo.

LDU Dunaj, 10. maja. (ČTU.) Demonstracije socialnih demokratov in komunistov so potekle danes brez posebnih dogodkov. Socialnih demokratov je bilo okoli 40.000, komunistov pa kvečjemu 5000. Navzočnih je bilo tudi mnogo mladih delavk. Redarja na vsem potu ni bilo nobenega. Za red so skrbeli reditelji strank. Pred policijskim ravateljstvom so vprizorili komunisti hrupno manifestacijo. En odedek je hotel k mažarskemu poslaništvu, pa so ga odvrnili reditelji.

### PRIJETI PONAREJALCI DENARJA.

LDU Dunaj, 10. maja. (Dun. KU) Policiji se je danes posrečilo, izslediti veleobrat za žigosanje s ponarejenimi žigi. Aretirali so 30 letnega kemika in tvorničarja Henrika Hauserja in štiri pomagače, ki so vsi osumjeni, da so na nemško-avstrijske tisočake in desetisočake v znesku 2 in pol milijona kron tiskali ponarejene žige. Našli so pri njih jako obremenilno dokazno gradivo in več bankovcev s ponarejenimi žigi. Hauser in eden njegovih tovarišev sta že priznala, dočim drugi trije še taje. Vse so danes izročili deželnemu sodišču.

### VESTI IZ ČEHO-SLOVAŠKE.

LDU Praga, 10. maja. (ČTU.) Včeraj je bil shod narodnodemokratske stranke, ki se ga je udeležilo 632 članov. Delegata Rašín in Kramar sta podala politične referate. Tema dvema in dr. Stranskemu je poverjena naloga, pogajati se s Tusarjem o sestavi kabineta.

LDU Praga, 10. maja. (ČTU.) Narodna skupščina bo izvedla volitev predsednika republike, ne da bi resigniral Masaryk. Volitev predsednika se postavi na dnevni red obeh zbornic takoj po njihovi konstituiranju.

LDU Praga, 10. maja. (ČTU.) Po sklepu vlade se odpošlje komisija s pooblastili k neposrednim pogajanjem v sovjetsko Rusijo.

LDU Praga, 10. maja. (ČTU.) Kakor poročča »Venkov«, je sklenjena med čehoslovaško in nemško vlado pogodba glede prometnoprvnih, tarifskih, prometnotehničnih in izvoznih vprašanj. Najvažnejše so določbe glede na uvoz v Nemčijo in prevoz skozi Nemčijo. Uvoz v gotovih mejah je prost.

## Za najbednejše.

9. t. m. je bila v Rimu proglašena za blaženo sotrudnica apostola praktične krščanske ljubezni do bližnjega sv. Vincenca Pavlana in soustanoviteljica družbe usmiljenih sestra: Lujiza pl. Marrillac-Le Gras, vdova tajnika kraljice Marije Medicejske (roj. l. 1591., umrla l. 1660. v Parizu). Po vseh hišah in zavodih, kjer delujejo usmiljene sestre, so praznovali ta dan z zahvalno pesmijo, obilno molitvijo in tiho radostjo. Pristostvujočim taki skromni, a prisrčni slovesnosti v enem ljubljanskih dobredelnih zavodov, nam je stlopo jasno pred oči, kako živo in aktualno je ostalo delo, ki ga je pred tristo leti zasnovala ta plemenita francoska žena.

V prijazni domači kapelici otroške bolnišnice smo se zbrali k šmarnicam. V naprej nas je ena sester opozorila: »Danes imamo Te Deum, ker je naša ustanoviteljica Lujiza Marillac proglašena za blaženo.« Prve klopi v kapelici so zasedle žene iz doma nezakonskih mater, ki je sedaj združen z otroško bolnišnico. Vsem materam se pozna, da imajo vsega, česar potrebujejo, da so zadostno hranjene. Nekatero imajo s seboj dojenčke, ki so istotako dobro razviti in v snažnem perilu. Obnašanje in ves nastop oskrbovank je skromen in spodoben.

Oltar je okrašen s cveticami; po branju »šmarnic« zablešče sveče, oglasi se harmonij in petje, duhovnik vzame iz tabernaklja Najsvetejše; kadilo objame oltar in srca pričujočih. Kapelica je majhna in vsi smo tako blizu Bogu... Začno se pete litanije. Odpevi so priprosti, a tako prisrčni; nihče ne poje iz celega grla. Oko mi pade na matere: pojo in drhte v pridržanem joku, solze jim kapajo na sklenjene roke. Blagoslovljene solze, prihajajoče iz najskritejših globin duše, porojene v kesu in novem upu in rodeče svete in lepe želje! Kaj bi moglo pač odtehtati te solze, ako tehtamo s tehtnico večnih vrednot? In ali bi bile te solze mogoče v miljeju brez Boga, v hiši, ki bi jo vodilo svetno ženstvo materialističnega naziranja? Blažena, blažena Lujiza Marillac, ki si dala svetu vedno se obnavljajoč rod svojih duhovnih hčera, ob katerih zgledu in žrtvi se dvigajo duše, ko jih njihove roke lečijo rane in dele telesna dela usmiljenja.

Po šmarnicah smo želeli zvedeti kaj več o domu za nezakonske matere in dobili smo naslednja pojasnila:

»Ze pred vojno je bila otroška bolnišnica edino zatočišče obupanih nezakonskih mater, ki so ostale po porodu z detetom na cesti brez vseh sredstev in brez strehe. Prinašale so nam svoje otroke, navadno zgodaj zjutraj ali kasno zvečer. Prosile so, naj vzamemo dete, ker sama ne ve, kam z njim. Ako smo dete radi pomanjkanja prostora odklonili, nam ga je pustila na pragu in odšla. Neko noč smo našli na vrtu jokajoče 7—8 mesecev staro dete z listkom: »Zaradi velikega siromaštva Te ne morem dalje preživeti, zato Te položim pred bolniščna vrata.« — Neki božični večer nam je prinesel stražnik novorojenčka, ki so ga našli ljudje v neki veži. — Drugič je prinesel stražnik napol zmrznjenega novorojenčka, ki ga je bil pobral iz snega v Streliški ulici. — Neko noč je prišla trkat na naša vrata mlada nezakonska mati z Notranjskega. Prinesla je v košarici novorojenčka, pokritega z zelenjavo. Na vprašanje, zakaj je otroka tako pokrila je odgovorila: »Ako bi me kdo videl in ovadil mojim staršem, bi ubili mene in otroka.«

Med vojno se je število nezakonskih mater še povečalo, toda več ali manj so bile vse preskrbljene z denarjem. Nepopisna beda med temi revami je nastala še-le leto sem. Jele so prihajati v otroško bolnico v vedno večjem številu — gladne, komaj za silo oblečene, bose. Puščale so nam svoje dojenčke, za katere ne bi moge plačevati, tudi ako bi dale za njihovo oskrbo vso plačo do zadnjega vinarja. Saj se sedaj zahteva za oskrbo dojenčkov po 300—400 K mesečno, a služkinja zasluži

po 60—150 K mesečno, delavke pa 400—500 K. Položaj take sirote je v resnici obupen.

Da zagotovimo dojenčcem življenje — ob umetni hrani umrje pretežni odstotek dojenčev, drugi zaostanejo v rasti in postanejo iz vsega početka hiralci — smo na pobudo novega poštvalnega primarija otroške bolnišnice dr. Derčar pričeli s tem, da so matere hodile dojit svoje otroke, zato pa so dobile pri nas jesti. Prizadevanju ga, primarija se je končno posrečilo, da smo za nezakonske matere dobili tudi streho v bivšem nemškem otroškem vrtcu v Strelški ulici. Tu je sedaj vedno po 25 mater z dojenči, ki ostajajo v zavodu po 6 mesecev. Oskrbuje jih otroška bolnišnica in ena naših sester vodi nadzorstvo.

Toliko bede in obupa je težko kje najti nego med nezakonskimi materami. Ogojufana v svojih upih, zapuščena od tistega, ki je vsaj sokriv njene nesreče, prokleta in pregnana od domačih, zaničevana in izobčena od sveta, brez gmotnih sredstev, nima nobenega pribežališča, nobenega koticika, kamor bi se zatekla s svojim črvičem. Kaj čuda, da se je polasča obup in da omahuje med trojic: med detomom in samomorom ter prostitucijo. Kdor se usmili take reve in jo sprejme pod streho, reši dve življenji. A od posa, meznika tega ne moremo pričakovati ne zahtevati. Pač pa je splošnost dolžna skrbeti za te svoje — žrtve.

Hvaležnost teh sirot do zavoda, v katerem so v najhujših urah našle zavetje, je velika in ganljiva. Rade se pokore hišnemu redu in voljno opravljajo vsa dela; večina se zresni, zave svojo ženskega in človeškega dostojanstva in se ob odhodu iz zavoda trajno vrne na pot poštenja. Poleg vere — vse hodijo prostovoljno redno vsak teden k spovedi — v to največ pripomore zveza z otrokom, trud in skrb zanj. Zato je jako neopravičen očitek, češ da se s takimi zavodi daje lahkomišelnemu ženstvu potuha. Ženska, ki je mogla in morala šest prvih mesecev vršiti nad svojim detetom vse materske dolžnosti, zanj bdeti in trpeti, bo dobila vse druge pojme o življenju, nego ženska, ki se takoj po porodu na en ali drug način iznebi svojega otroka.

Sedanji zavod pa seveda nikakor ne zadošča in ne odgovarja povsem svojemu namenu. Veliko premajhen je, brez lastnega gospodarstva, na neprimernem mestu. Ustanovil naj bi se tak dom za nezakonske matere z dojenči za celo Slovenijo; prostora bi moralo biti za približno 200 mater. Najboljše bi bilo, tak dom nadestiti v kakšni graščini, katerih bo ob izvršitvi agrarne reforme dovolj na razpolago. Uprava ne bi stala mnogo, ker bi matere same izvrševale vse delo, potrebno bi bilo le maloštevilno osebje za vodstvo in nadzorstvo. Z zavodom se mora združiti posredovanje služb. Nobena ženska ne sme iti iz zavoda na slepo, vsaki se mora preskrbeti zanesljivo mesto, kakor tudi za otroka.

Morda se boste čudili, da se kot redovnica tako vnemam za nezakonske matere; toda kdor je videl vso bedo teh sirot, kakor jo dan na dan gledam me in kdor pozna usodo nezakonskih dojenčev, kakor jo poznamo me, se bo strinjal z nami, da je ena prvih dolžnosti splošnosti, da poskrbi za te reve in njih otroke v gmotnem in duševnem oziru. A za usmiljen sestre je služba najbednejšim med bednimi, je delo za rešitev duš in življenj prva zapoved — poklic.

Temu poročilu blage, izkušene redovnice, ki pozna življenje vse drugače, nego marsikdo izmed nas, ki živimo sicer v svetu, a se sučemo le v svojem ozkem družabnem ali poklicnem krogu, nimamo mnogo dodati; govori dovolj jasno samo zase. Iz njeja naj se uče tisti, ki zagovarjajo svobodno ljubezen, pa tudi tisti, ki so v svoji moralnosti strožji nego je bil Kristus in ne poznajo usmiljenja do padlih. Vsi pa se moramo zavedati, da je skrb za nezakonske matere in njih otroke brezpogojna socialna dolžnost splošnosti t. j. države, pokrajine ali občine. Pa še nekaj: Ko bomo delali nove zakone o dolžnostih in pravicah državljanov v Jugoslaviji, morajo biti dolžnosti in odgovornost nezakonskih mater in očetov izenačene in pravice nezakonskih otrok v polni meri zavarovane. Samo ena je morala in samo ena je pravica!

#### MAŽARSKI PARLAMENT.

LDU Budimpešta, 10. maja. (Dun. KU) Minister za zunanje posle Teleky poroča o točkah mirovne pogodbe, ki vsebujejo olajšave, da morejo komisije za določitev mej izvršiti korekture in da morejo avtonomne korporacije Rusinov izraziti svoje želje glede svoje državljanske pripadnosti, nadalje, da je sprejem Mažarske v zvezo narodov zajamčen, ako bo Mažarska lojalno izvedla mirovno pogodbo. Nato se bavi zunanji minister s posameznimi izpremembami. Pravice manjšin so iste, kakor v mirovni pogodbi z Avstrijo. V paragrafih, ki se tičejo vojske, se je doseglo gotovo povišanje prezenčnega staleža orožništva in števila municijskih tvornic ter

letal. Vojni ujetniki se morejo vrniti v domovino še pred sklepom miru. Pri reparaciji se bo oziralo na škode, povzročene po boljšeizmu in po romunski zasedbi Mažarske. V gospodarskih določbah se je glede trgovinskega prometa določilo, da se v prvih treh letih ne smejo zahtevati živila od Mažarske brez kompenzacije. Minister je izjavil, da bo Mažarska za vse industrijske izdelke, ki jih bo dobivala od Avstrije, morala dati živila. Nato je minister apeliral na narodno skupščino, naj opuste strankerstvo. Vsak naj nesebično sodeluje pri obnovi Mažarske. — Jutri se bo odsek za zunanje zadeve bavil z mirovno pogodbo.

## Politične novice.

+ **Socialnodemokratski ženi-proletariki**, ki v včerajšnjem »Napreju« piše o »krščanskih sleparjih«, priporočamo, naj se poglubi nekoliko v duh krščanstva, ki veje iz njegovih dobrodelnih ustanov. Iz podatkov današnjega članka bo lahko uvidela, kako krivična je njena sodba, ki je izrečena v stavku: »Vse, kar smo imele od klerikalizma, je bila tolažba, da naj le z voljo vse potrpiamo, na onem svetu se nam bo že bolje godilo.« Ker vemo, da ji je klerikalizem istoveten s krščanstvom, zato je to njeno pisanje ali znak sovraštva proti krščanski ideji ali pa znak gole nevednosti. Krščanska misel, po svojem jedru in bistvu socialna, ima v sebi vse pogoje za rešitev težkih socialnih razmer — tudi za ženo. Toda ta krščanska misel mora res obvladati srca posameznikov in vso javnost. Če je socialdemokratski ženi-proletariki res kaj na izboljšanje socialnega položaja ženskih trpink, naj se skuša poglubit v duh pravega krščanstva. To pa je stvar poštene in resne volje. To bodi naš odgovor na njene napade na nas in naše prepričanje. Zmote obsojamo, zaslepljene ali nevedne pomilujemo.

+ **Za prehrano države**. V Belgradu se je osnovala Osrednja zadruga za preskrbo države. Temeljna glavnica znaša 30 milijonov dinarjev. Zadruga bo imela monopol na izvoz živil in preskrbo države ter bo zlasti preskrbovala vojsko. Član zadruge more biti vsak jugoslovanski državljan, a prednost imajo poljedelci, konzumne in poljedelske zadruge. Delnice so po 5000 dinarjev, posameznik more dobiti največ 30 delnic. V upravo pošlje vlada polovico članov, drugo polovico voli občni zbor zadruge. Zadruga stoji pod nadzorstvom državnih oblastí; poslovati začne z novo žetvijo.

+ **Pred sestavo koncentracijske vlade**. Iz Belgrada poročajo, da se bodo pogajanja za sestavo koncentracijske vlade danes dovršila. Razdelitev ministrskih listnic je že rešena, doseči je treba le še sporazum v osebnem vprašanju. Dobe pa: parlamentarna zajednica kot največja skupina 9 listnic, in sicer Narodni klub 2 mandata, Jugoslovanski klub 1 ali 2 mandata, ostale pa radikali; Demokratska zajednica s skupino dr. Smodlake dobi 8 listnic. Ako dr. Smodlakov klub ne vstopi v vlado, pripadejo temu klubu namenjene listnice Parlamentarni zajednici. Ministrstvo za vojsko in mornarico ter zunanje ministrstvo pri razdelitvi portfeljev ne pride ta v poštev. Kar tiče osebnih vprašanj, demokratski goreče intrigirajo; tako bi radi dr. Korošca kolikor mogoče izrinili v ozadje ter mu vsiljujejo ministrstvo za prehrano, ki ga je bil do dobra zavezil socialist Bukšeg. Parlamentarna zajednica zavzema stališče, da mora dr. Korošec ohraniti doseženo ministrstvo za promet. Notranje ministrstvo hočejo dati demokratski dr. Draškoviču ali Davidoviču, prosvetno ministrstvo pa Svetozaru Pribičeviću; eno listnico bo dobil dr. Kukovec. — Ako se vprašanje koncentracijske vlade danes reši, se jutri takoj sestane narodna skupščina.

+ **Izid volitev na Hrvaškem**. Glasom uradnih podatkov je uspeh volitev na Hrvaškem in v Slavoniji ta-le: Parlamentarna zajednica 1335 mandatov, demokratsko-socialistični blok 769 mandatov, neopredeljeni 904 mandate, Radičeva seljačka stranka 592, pravaši (frankovci) 62, komunisti 436, republikanci 6, zionisti 5, delavci 27, srbska ratarska zadruga 2, obrtniki 9, Nemci 7, uradniki 1 mandat. V parlamentarni zajednici so dobili: Hrvatska zajednica 781, ljudska stranka 286, radikali 268. V demokratsko-socialističnem bloku so dobili: Demokrati 613, socialisti pa 156 mandatov. Ožje volitve se morajo vršiti še za 96 mandatov. Toda pomniti moramo, da ima hrvatska zajednica na Hrvaškem vlado v roki ter kot taka največ interesa, da zamolči uspehe ljudske stranke. Po naših informacijah precejšen del takozvanih neopredeljenih mandatov pripada ljudski stranki. Njene moči pa se nasprotniki boje.

+ **Še tega bi se manjkalo**. »Slovenec« poroča, da si gotovi ljudje prizadevajo, da bi se tudi pri nas uvedla potratna ministrskih pokojnin, in sicer naj bi dobil dosmrtno pokojnino vsak, ki je bil vsaj dva meseca minister. Ako bi se to uveljavilo, bi morali v desetih letih delati samo še za mini-

strske penzioniste, šole, bolnišnice in vse druge državne ustanove bi morali radi nedostajanja denarja zapreti. Ze sedaj je tako gonja za ministrskimi stolci, akj bi še-le bilo, ako bi ministrovanje, če še tako kratko, postala sijajna preskrba za vse življenje. Popolnoma se strinjamo s »Slovencem«, ki pravi: »V demokratski parlamentarni državi je mesto ministra politično mesto slično kakor mesto župana, poslanca ali poverjenika. Kakor se župan po preteku svoje dobe vrne med navadne občane, brez odškodnine, kakor se poslanec posveti zopet svojemu običajnemu poslu, ko preneha biti poslanec, tako je tudi z ministrskimi mesti.« Tako in nič drugače. Državni denar, ki ga prigara in pristrada delavno ljudstvo, naj služi splošni blaginji, ne pa posameznikom, ki bi mladi in zdravi pohajkovali, ko se morajo milijoni potiti za vsakdanji kruh.

## Dnevne novice.

— **Tiskovne napake** so skvarile zopet včerajšnji članek »Zablode«. V zadnjem odstavku sta dva stavka vsled tiskovne pomote dobila popolnoma drug pomen. Glasiti se mora: »Toda kakor hitro bodo te mase spoznale, da se debelstvo in jetika ne ozdravljata z istimi sredstvi, bodo šle... nazaj h krščanstvu.« Dalje se glasi zadnji stavek tega odstavka pravilno tako: »Ne eno ne druge ne more osrečiti človeške družbe; to je z možno edinole krščanstvo, ki ne pozna sebičnosti in ne pristranosti.«

— **Razpuščeno društvo**. Zveza trgovskih nastavljenec (zveza privatnih nameštencev v Sloveniji) je v smislu § 24 društvenega zakona oblastveno razpuščena.

— **Tri vagone novih novčaníc** je dospelo iz Pariza v Belgrad ter se bo zamenjavanje denarja, v kolikor ni še izvršeno, v kratkem nadaljevalo.

— **Nakup in prodaja deviz**. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani javlja: V dotičnem izvršilnem predpisu, ki ga je ministrstvo za finance svojčas javno razglasilo po tiskovnem uradu, je v onem odstavku, ki govori o uvetih, pod katerimi se smejo devize razen uvoznikom prodajati tudi drugim osebam, pomotoma izostala točka, da morajo te osebe doprinesiti potrdila pristojnega davčnega oblastva, da so vložile predpisane napovedi za odmero davkov in da so poravnale vse dospele davčne obveznosti. V toliko je torej omejnjeni razglas popolniti.

— **Izplačevanje ali podaljševanje 6 odstotnih državnih bonov** se je pričelo dne 10. maja t. l. in se vrši za Slovenijo edinole pri finančni deželni blagajni v Ljubljani.

Hkratu z glavnico se plačajo dekurzivne 6 odstotne obresti v kronsko-dinarskih novčanica, pa ne samo za one bone, ki so bili izrecno prolongirani, ampak tudi za one, ki molče veljajo za prolongirane, če tudi niso bili prezentirani radi prolongacije. Poleg 6 odstotkov obresti se izplača za one bone, ki imajo pravico do nje, tudi premija 5 dinarjev za vsakih 100 K. Pravico do premije pa imajo samo oni boni, ki so bili kupljeni v času od 15. maja do vstetega 15. junija 1919 leta. Bonj pa se smejo tudi podaljšati za daljnjih 6 mesecev. Podaljšanje se izvrši tako, da se izda nov bon z datumom onega dneva, kadar se bon v podaljšanje prezentira. Dekurzivne obresti za čas, kadar je bilo treba predložiti bon za izplačanje pa do dneva, kadar se zahteva podaljšanje bona (izdaje novega bona) se ne plačajo. Sicer pa velja glede prolongiranih bonov vse ono, kar smo povedali glede izplačanih. Premija seveda ne preide na nove bone, ker zanje ni obljubljena. Obresti za nove bone znašajo tudi 6 odstotkov in se plačajo za naprej (anticipativno) takoj ob prolongaciji. Za bone, ki bodo v plačilo predloženi še le po preteklem roku, se bodo plačale obresti samo do roka; naknadne obresti pa se ne bodo plačevale. Če ima bon pravico do premije, potem mora biti še preden se predloži finančni deželni blagajni, na njegovem hrbtu ob banke, kjer je bil kupljen, potrjeno, da je bil prolongiran s pravico do premije, sicer se smatra, da je bil prolongiran brez pravice do premije. Če pomislimo, da plačujejo naše banke in hranilnice za hranilne vloge in vloge v kontokorentu kvečjemu 3 do 4 odstotke, potem lahko mirno trdimo, da je denar v državnih bonih izvrstno naložen.

— **Nova tobačna skladišča**. Uprava državnih monopolov bo tekom bodočega meseca pričela graditi tobačna skladišča v Strumnici, Radovištu in v Novem Sadr. Za zgradbo solnih skladišč v Velikem Gradšču je določenih 350.000 dinarjev, za skladišča v Uvacu in Kosovski Mitrovici 250 tisoč dinarjev in za skladišče v Novem Sadu 1 in pol milijona dinarjev.

— **Valute** dne 10. maja na zažrebški borzi: dolarji (100) 13.300 K; avstrijske krone (100) 64 K; carski rublji (100) 198 K; češkoslovaške krone (100) 235 K; 20-kronski zlati (1) 480 K; angleški funti (1) 630 K; francoski franki (100) 960 K; napoleonondri (1) 480 K; marke (100) 276 K; rumunski lei (100) 270 K; italijanske lire (100) 690 kron.

## Ljubljanske novice.

### DRUŠTVEN SHOD SLUŽKINJ.

V četrtek, dne 13. maja se vrši društven shod »Zveze služkinj« v veliki dvorani »Uniona«. Začetek ob pol 5. popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

lj **Žrtve poklica**. Včeraj so pokopali cestnega nadzornika Maksa Levca, ki je umrl na poškodbah pri gašenju na kolodvoru. Pogreba so se udeležila gasilna društva, zastopnikov uradov in korporacij in ogromno število občinstvo. Ob grobu sta govorila gasilski načelnik Turk in dr. Triller, ki je zagotovil družinam ponesrečenih gasincev najradodarnjšo pomoč mestne občine.

lj **Nogometne tekme**. V četrtek in petek dne 13. in 14. maja se vršita na prostoru S. K. Ilirija dve veliki nogometni tekmi med prvimi moštvi S. K. Ilirija ter Beogradskega športnega klubom iz Belgrada. V nedeljo pa tekmuje na istem igrišču S. K. Olimpia iz Karlovca proti naši Iliriji. Začetek vsake tekme ob 18. uri. Vstopnina običajna. Ob vsakem vremenu.

lj **Ukraden sod petroleja**. Dne 21. januarja 1919 so trije storilci ukradli na državnem kolodvoru sod petroleja, med njimi je bil tudi obtoženi Ivan Kosirnik, kamerega je zato deželno sodišče v Ljubljani obsodilo na 6 mesecev težke ječe.

lj **Razveljavljena oprostilna sodba**. Okrajno sodišče v Ljubljani je oprostilo Ignacija Mizarita od obtožbe, da bi bil ukradel svojemu mojstru Bremcu kos pločevine. Vzklicno sodišče je pa sodbo dvignilo in obsodilo Mizareta na tri dni zapore ulemeljajoč krivdorek z okolnostjo, da je priča Pavla Bremcova tisti večer 17. januarja 1920 videla Mizarita pri ograji.

lj **Tihotapec s tobakom**. Luka Gjekić iz Like se že dolgo časa peča s tobakovim nedovoljeno kupčijo. Detektivski kolodvorske policijske ekspoziture so zdaj Gjekića aretirali in zaprli, ker je nakupil veliko množino: do 30 kil tobaka.

lj **Ukradeno erarično blago**. Detektivski kolodvorske policijske ekspoziture so aretirali dva tatova, katera sta kradla medenino in druge reči v vojaških lopah. Blago se je tudi dobilo.

lj **18 aeroplanskih cevíc** so zaplenili detektivski kolodvorske policijske ekspoziture pri Mariji in Viktorju Elsner. Cevi, ki so erarične, so se izročile gospodarski komisiji.

lj **Ker je v pijanem stanju zabavjal** čez Srbe, so radi pijanosti prisodili na policijskem ravnateljstvu Ivanu Pavšiču tri dni zapore.

lj **Vlom v trgovino**. V trgovino pri Malnarju na Vodnikovem trgu je vlomil skozi vežo neki zločinec in odnesel četirje moških čevljev in 50 raztrganih kron. Ker je šel proti Zmajevemu mostu noseč ovol, v katerega je zavil ukradeno robo, ga je ustavil tam patroljoči državni varnostni stražnik in ga vprašal, kaj nese. Vlomilec je ostal dolžan odgovora, vrgel je ovol proč in zbežal.

lj **Z Golovca**. Tekom enega meseca je bila tretjič okradena hišna posestnica v Hradekega vasi št. 26. Zadržani so ji bile ukradene tri ženske bele, nove srajce v rdečimi všitimi črkami M. T.

## Aprovizacija.

a **Ljudska mesnica** »Vnovčevalnice na Sv. Jakoba nabrežju. Ker je v četrtek praznik, dobe odjemalci, ki bi prišli ta dan na vrsto, meso že v sredo skupno z ostalimi odjemalci drugih dveh skupin. Ure prejema ostanejo neizpremenjene.

**Narodnogospodarski esejí**. Spisal dr. A. Gosar, cena z drag. dokl. vred 7 K 20 vin., je ravnokar izšla v zalozi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani in bomo o njej še natančneje spregovorili.

## Narodno gledišče.

### Opera:

11. maja, torek »Trovatore«; ab. E.  
12. maja, sredo »Poljska kri«; ab. D.  
13. maja, četrtek »Trovatore«; izv. ab.  
14. maja, petek »Poljska kri«; ab. B.  
15. maja, sobota »Faust«; ab. A.  
16. maja, nedelja »Jevgenij Onjegin«; izven abonem.

### Drama:

11. maja, torek »Za Narodov Blagor«; igrajo akademiki.  
12. maja, sredo »Vsiljenka — Saloma«; abon. E.  
13. maja, četrtek »Sneg«; izv. ab.  
14. maja, petek »Smrtni ples«; uradno predstava.  
15. maja, sobota »Sneg«; abon. D.  
16. maja, nedelja »Smrtni ples«; izven abon.

Odgovorni urednik Jože Rutar.  
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.  
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.